

Malmö, 8 mars 2012

Referat från Säkerhetskulturnätverkets seminarium: Framgångsrikt Säkerhetskulturarbete – möjligheter och utmaningar!

Årets första träff för Säkerhetskulturnätverket hölls i Malmö där Andreas Andersson på ett inspirerande och tydligt sätt förmedlade hur Zoégas, Nestlé Sverige AB förbättrat säkerhetskulturen på fabriken i Helsingborg. Andreas började i produktionen men startade 2006 en intensiv resa för att ta en ledande position inom företaget och är idag chef för säkerhet, hälsa och miljö.

För Zoegas började arbetet med en förbättrad säkerhetskultur genom införandet av ledningssystem som ISO 14001, ISO 9001, OHSAS 18001. I och med det arbetet samt interna krav från Nestle blev det tydligt att förbättringar måste göras med säkerhetskulturen.

Prioritera säkerhet

Nestle har från högsta ledningen sagt att säkerhet alltid skall prioriteras högst;

”Safety is non negotiable”

”One accident is one too many”

Alla produktionsföretag måste konstant prioritera mellan kontinuerlig drift, säkerhet och kvalitet. För att förenkla beslut och implementera ledningens prioritering berättade Andreas att de i Helsingborg satt upp följande prioritering som alltid skall följas:

1. Säkerhet
2. Kvalitet
3. Produktivitet

Ett genomgående budskap under föredraget var att säkerhetskultur skapas uppifrån och ned och *måste* starta med ledningens engagemang. Alla i organisationen kan uppfattas som ledare och det är allas ansvar att hög säkerhet uppnås. Andreas tryckte på vikten av att det är beteendet som är nyckeln till god säkerhetskultur. Han tog exemplet att när ledningen är ute i fabriken skall det vara en självklarhet att säkerhetsutrustning används och att även de anmärker på eventuella brister eller farliga situationer, alltså Leda genom exempel.

Varför händer olyckor?

För att kunna förbättra säkerhetskulturen måste bakgrunden till olyckor förstås. Zoegas använder sig av den så kallade ”triangelteorin”. Det innebär att antalet farliga handlingar & förhållanden utgör basen och förhåller sig som triangel till allt mer allvarliga olyckor där döda utgör toppen av triangeln, se illustrationen nedan.



Malmö, 8 mars 2012

Referat från Säkerhetskulturnätverkets seminarium: Framgångsrikt Säkerhetskulturarbete – möjligheter och utmaningar!



Baserat på "triangelteorin" antas att antalet skador kan minskas genom att analysera tillbud och skapa och utföra aktioner. På Zoegas har de därför satsat mycket på få upp rapporteringen. Sedan 2008 har antalet tillbudsrapporter ökat nästan fem gånger, från 177 per år till 822 år 2011. Det har åstadkommit genom utbildning och mer aktivt förhållningssätt till beteenden som t.ex. att diskutera konsekvensen av en olycka. Vem drabbas av t.ex. ett fall i en trappa? Kanske din kollega som går nedanför, och vad händer om han blir sjukskriven? En sjukskrivning kan leda till allvarliga konsekvenser för familj och privatliv. Andreas påpekade att säkert beteende kommer från hjärtat, först när förståelsen finns kommer rutiner, regler, rapportering mm att följas.

Tillbudsrapportering och uppföljning

Förutom tillbudsrapportering har även Zoegas krav på rapportering av beteendeobservationer (BBS). En BBS är en positiv eller negativ observation av någons beteende som t.ex. kan vara en farlig handling eller ett bra förhållningssätt som andra borde anamma. För rapportering av tillbud och BBS används ett mycket enkelt IT-baserat rapporteringssystem som alla anställda har tillgång till. Inrapporterade tillbud diskuteras dagligen på "daily operation review" som teamledare håller i. En viktig faktor för ett lyckat säkerhetskulturarbete var enligt Andreas att skapa en dialog och medvetenhet. Då exempelvis ett farligt förhållande inrapporteras föreslår personalen själva en direkt åtgärd (t.ex. varna för varm yta) och en permanent åtgärd (t.ex. bygga skydd framför den varma ytan). En annan framgångsfaktor är återkoppling och uppföljning. Det görs dels genom



Malmö, 8 mars 2012

Referat från Säkerhetskulturnätverkets seminarium: Framgångsrikt Säkerhetskulturarbete – möjligheter och utmaningar!

diskussionen på de dagliga genomgångarna men även genom att alla aktioner noteras på en tavla och bockas av när de är genomförda. För att återkoppla till ledningen hålls genomgångar vecko- och månadsvis.

Frågestund och diskussion

Efter Andreas presentation av Zoegas säkerhetsarbete följde en intressant frågestund och diskussion. Här summeras några av huvudpunkterna:

Hur definierar ni ett tillbud?

- Allt som kan resultera i en olycka definieras som ett tillbud

Hur registreras upptäckter under skyddsronder?

- Resultatet från skyddsronderna skrivs ej in i rapporteringssystemet utan åtgärder identifieras direkt. Skyddsronder utförs 4 gånger/år.

Hur lyckades ni öka tillbuds- och BBS-rapporteringen?

- Tillbudsrapportering kom som en följd av det övriga systematiska arbetsmiljöarbetet
- Alla har krav och personliga mål som följs upp på att rapportering av BBS
- För att uppmuntra rapportering utses varje månads BBS

Hur lång tid tog det att implementera systemen och förbättra säkerhetskulturen?

- Det tog ett par år från arbetet startade till synligt resultat
- Vilka rapporterar in tillbud och BBS?
- Produktionspersonal och entreprenörer som ofta återkommer
- Kontorspersonal deltar inte

Vilka är de vanligaste skadeorsakerna?

- Entreprenörer
- Fall
- Fallande föremål
- Jobb på maskiner
- Truckar

Hur jobbar ni med psykosociala faktorer?

- Är inte direkt medtaget
- Svårt att fånga upp och sätta fingret på faktorer

Tips för lyckat säkerhetskulturarbete

Andreas summerade avslutningsvis hans erfarenhet vad som är viktigt för att nå ett lyckat säkerhetskulturarbete:

- Högsta chefen måste "godkänna" att säkerhet kommer först



Malmö, 8 mars 2012

Referat från Säkerhetskulturnätverkets seminarium: Framgångsrikt Säkerhetskulturarbete – möjligheter och utmaningar!

- KPI:er för säkerhet
- Enad front i ledningsgruppen
 - o Ta diskussionerna i gruppen istället för utåt
- Bristande engagemang i ledningen leder till fler olyckor
- Håll utbildningar med exempel från den egna verksamheten
- Börja jobba med ledarna

